

Jaarrekening 2016

Inbreng Marischa Kip – vergadering Provinciale Staten 31 mei 2017

GESPROKEN WOORD GELDT

Voorzitter,

Vandaag bespreken we de Jaarrekening 2016. De vraag die op tafel ligt, is of het college van VVD, D66, CDA en SP in het eerste volle jaar na haar installatie op schema ligt. Met andere woorden, weet GS de geformuleerde ambities te realiseren? De CDA-fractie heeft de Jaarrekening 2016 op zich in laten werken en trekt daaruit de volgende conclusies.

De eerste conclusie is dat het afgelopen jaar voor veel doelen concreet beleid is vastgesteld en het bijbehorende financieringsinstrumentarium is ontwikkeld. De gedegen basis voor het realiseren van doelstellingen. Ik noem er een paar. De energietransitieagenda Watt Anders is vastgesteld, met een Energie-innovatiefonds van 35 miljoen. De Innovatieagenda Duurzame Landbouw is tot wasdom gekomen. En via de landschapstafels zijn gebiedsprogramma's opgesteld voor recreatie en natuur. Al deze agenda's en programma's zijn tot stand gekomen na intensief contact met het veld.

De tweede conclusie is dat het afgelopen jaar behoorlijk wat doelen zijn gerealiseerd. Met de Topsectorenregeling zijn ruim 120 innovatieve MKB-ers ondersteund. En de investeringen in IQ hebben geleid tot de vestiging of uitbreiding van buitenlandse bedrijven in onze regio. Dat is goed voor het vergroten van de werkgelegenheid en de innovatiekracht die Zuid-Holland zo nodig heeft. Voor nu en voor de toekomst. Hetzelfde geldt voor wegen en ov. Voor het aantrekkelijk houden van Zuid-Holland om in te wonen en te werken, is verbetering van de mobiliteit een randvoorwaarde. Goede stappen zijn gezet met onder meer de voorlopige gunning van het eerste deel van de Rijnlandroute en de ontwikkeling van R-net rond Leiden, Gouda en de Hoekse Waard.

Betekent dit dit alles volgens plan gaat? Nee, helaas niet.

De derde conclusie is dat lang niet alle doelstellingen binnen de gewenste tijd worden gerealiseerd. Op punten loopt de realisatie achter. Beschikbare middelen worden doorgeschoven naar een volgend jaar en de programmareserves lopen op. Een in het oog springend voorbeeld is het Uitvoeringsprogramma Groen (UPG). Wat volgt is de politieke taxatie. Hoe erg is het dat vertraging optreedt? Het moge helder zijn dat ook wij liever hadden gezien dat GS op schema zou liggen. Of zelfs erop vooruit zou lopen. Maar als vertraging uiteindelijk leidt tot een beter plan, groter draagvlak of een goedkopere uitvoering, dan is dat wat het CDA betreft ergens ook winst. Hoe paradoxaal het ook moge klinken. Het CDA is er namelijk van overtuigd dat je alleen sneller gaat, maar samen verder komt. Dus als de vertraging op een van deze redenen is terug te voeren en qua tijdsoverschrijding binnen de perken blijft, dan kan het CDA daar meer dan begrip voor opbrengen.

Dit betekent echter wel dat het college de komende jaren *full swing* aan de slag moet om de geformuleerde ambities daadwerkelijk te realiseren. Dat er op onderdelen echt een beentje bijgetrokken zal moeten worden. Volle focus dus op de uitvoering. Dat geldt niet alleen voor de ambities uit het coalitieakkoord, maar ook de aanvullende investeringsimpulsen zoals aangekondigd in de begroting van 2017. Waarin de ambities zelfs nog zijn versneld, verdiept en verscherpt.

Dan kom ik bij de vierde conclusie. En die is dat er wederom een flink verschil zit tussen de Najaarsnota en de jaarrekening. De jaarrekening laat een positief saldo zien van 35 miljoen, terwijl een 0-saldo bij Najaarsnota was voorspeld. Een deel van het geld dat overschiet, zijn incidentele meevallers, zoals de reeds aangekondigde Subsidieafrekening Bedrijventerreinen. Sommige meevallers zijn echt meevallers, zoals een hogere uitkering uit het provinciefonds. Dergelijke meevallers zijn mooi meegenomen. Zeker omdat het financiële beeld op langere termijn nog steeds niet rooskleurig is. Maar er zijn ook meevallers die meevallers lijken, maar het niet zijn. Ze zijn meevallers van louter boekhoudkundige aard. Voorzieningen of overlopende passiva's die reserves worden. En dat kan behoorlijk in de papieren lopen, zeker in de programmareserves. Het lijkt heel wat, maar is het feitelijk niet meer een herlabeling van bedragen.

We ondersteunen van harte het verzoek van de VVD om een scan van de programmareserves ter vergroting van het inzicht. Met als doel te komen tot een uitgaveschema voor deze reserves.

Punt is dat de begroting, Voorjaarsnota en Najaarsnota onvoldoende voorspellende waarde hebben. De accountant heeft hier ook nadrukkelijk aandacht voor gevraagd. Vorig jaar tijdens de behandeling van de Jaarrekening 2015 hebben we, zij het minder intensief, dezelfde discussie gevoerd. Over realistisch begroten versus behoudzaamheid. De gedeputeerde erkende dat er op punten in het verleden te voorzichtig is gehandeld en beloofde beterschap, zodat er in ieder geval bij de Najaarsnota financieel bijgestuurd kan worden. Geconcludeerd moet worden dat er wel enige aanpassingen zijn doorgevoerd, maar dat deze onvoldoende effect hebben gehad. Dit terwijl realistisch begroten en het tijdig financieel kunnen bijsturen, de slagkracht en realisatievermogen van de provincie vergroten. Hoogste tijd dus dat hier serieus meer werk van wordt gemaakt. Graag hoort de CDA-fractie welke concrete acties op korte termijn genomen zullen worden om de voorspellende waarde te vergroten.

De vijfde en laatste conclusie is eigenlijk geen conclusie, maar een compliment. Een jaar geleden bij de behandeling van de jaarrekening is motie 613 aangenomen. Initiatiefnemers waren de heer Van Dieren (SGP & CU), mevrouw Koning (PvdA) en ikzelf namens het CDA. Titel van de motie luidde: *Meer inzicht in uitvoering en bewaking financiën van aanleg Natuurnetwerk Zuid-Holland*. Ervan overtuigd dat bij de uitvoering van een meerjarenprogramma ook een verbeterd inzicht in de realisatie en bijbehorende financiën hoort. Deze motie werd met door alle partijen in de Staten gesteund, met uitzondering van de PVV.

In het voortraject werden de wensen zoals verwoord in deze motie met enige distantie benaderd. Gelukkig is van deze initiële koudwatervrees nu niets meer te merken. De afdeling Groen, in samenwerking met Financiën en Mobiliteit, zijn vol enthousiasme met de uitwerking van deze motie aan de slag gegaan. En hebben die zelfs verbreed tot het hele groendomein. Gekozen is voor een werkwijze zoals we die ook hanteren bij investeringen in de infrastructuur. En bij de Jaarrekening 2016 is de eerste van de drie nieuwe producten opgeleverd, de Voortgangsrapportage Groen. Het PZG en het Kaderbesluit Groen volgen op een later moment. Het CDA is tevreden met de grote slag die is gemaakt en het sterk verbeterde inzicht dat de voortgangsrapportage Groen biedt. Tuurlijk, het is een product in ontwikkeling. Maar als deze rapportage een voorbode is voor de toekomstige producten, dan ziet het CDA die met vertrouwen tegemoet.

Tot slot, voorzitter. Bij de jaarrekening wordt het positieve saldo zoals gebruikelijk toegevoegd aan de algemene middelen. Volgende maand, bij de behandeling van de Voorjaarsnota, zullen we met elkaar het gesprek aangaan waar de incidenteel vrijgevallen middelen te laten landen.

Wij kunnen instemmen met de vaststelling van de jaarrekening en het verlenen van decharge.

Tot zover mijn in eerste termijn.